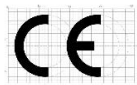

CE-märkning, SS-EN 1090 och Saferoad Smekab AB

Bakgrund och fakta kring SS-EN 1090

Från och med 1 juli 2014 omfattas stål- och aluminiumbärverk i byggnader av SS-EN 1090 och denna typ av produkter måste CE-märkas för att få säljas inom EU.

CE-märkning är ett system för produktmärkning inom EU- och EES-området som infördes av den Europeiska gemenskapen i början av 90-talet. CE står för Conformité Européenne (i överensstämmelse med EG-direktiven). En CE-märkt produkt får säljas fritt inom EES-området, oavsett om den tillverkats i eller utanför EU.

Med CE-märkning intygar tillverkaren eller importören att produkten uppfyller vissa grundläggande krav på hälsa, miljö, säkerhet och andra väsentliga egenskaper, samt att man följer en föreskriven kontrollprocedur. För många produkter ansvarar tillverkaren själv för att kraven är uppfyllda. För produkter med höga krav på säkerhet krävs verifiering av en oberoende tredje part, ofta kallat anmält organ.

Boverket har till uppgift att kontrollera att reglerna efterföljs och felaktiga produkter kan anmälas till boverkets marknads kontroll.

Harmoniserad standard

En förutsättning för att kunna CE-märka en produkt är att den omfattas av en teknisk specifikation i form av en harmoniserad Europeisk standard eller en Europeisk tekniskt bedömning (ETA).

Den harmoniserade standarden SS-EN 1090-1 (för bärverk) antogs 2011-01-01 med en övergångstid på 3,5 år. Detta innebär att CE-märkning är obligatoriskt fr.o.m. 1 juli 2014, då övergångstiden för standarden har löpt ut.

Att en standard är harmoniserad innebär att den är godkänd mot ett direktiv och har en bilaga om vad CE-märkningen omfattar.

Trots ovanstående regler börjar det dyka upp produkter på marknaden som är CE-märkta trots att det inte finns någon harmoniserad standard att CE-märka mot.

Produktägaren har ansvar för att ta fram en prestandadeklaration som innehåller uppgifter om vilka egenskaper och gränsvärden som produktägaren garanterar att produkten uppfyller. Därefter kan produktägaren CE-märka produkten mot denna prestandadeklaration.

SS-EN 1090 består i dagsläget av tre delar:

SS-EN 1090-1: beskriver **regelverket kring CE-märkning**, bedömning av överensstämmelse med produktspecifikation för bärverksdelar av stål och aluminium samt för byggsatser som marknadsförs som byggprodukter.

Åtta olika egenskaper ska deklarerars i de fall de är relevanta i det aktuella fallet:

- Toleranser för mått och form
- Svetsbarhet
- Brottseghet
- Bärförmågeegenskaper som avses (bärförmåga, deformationer i bruksgränstillståndet, utmattningshållfasthet, brandmotstånd)
- Reaktion vid brandpåverkan
- Farliga ämnen
- Slaghållfasthet (i praktiken samma som brottseghet)
- Beständighet

SS-EN 1090-2: beskriver utförandet av stålprodukter (utveckling och produktion).

SS-EN 1090-3: beskriver utförandet av aluminiumprodukter (utveckling och produktion).

Arbetet resulterar i ett CE-certifikat. Detta gäller för en viss utförandeklass. Utförandeklasser (EXC) används i SS-EN 1090-2 för att definiera en specifik uppsättning krav som gäller för utförandet. EXC1 har lägst krav och EXC4 de högsta kraven. Normalt gäller EXC2 för hus och EXC3 för broar.

Spårbarhet är ett krav för EXC2 och högre. För EXC3 och EXC4 ska alla ingående produkter vara spårbara hela vägen från mottagande till överlämnande av den färdiga konstruktionen.

Tillverkaren ansvarar för att en CE-märkt bärande komponent eller byggsats uppfyller de aktuella kraven enligt SS-EN 1090-1 och ansvarar även för att deklarerar detta i en prestandadeklaration. Exempel på sådana komponenter är fackverk, pelare, balkar, reglar, profiler etc. Om tillverkaren svarar för både dimensionering och tillverkning ska även dimensioneringsarbetet täckas av FPC (Factory Production Control) och vara certifierat enligt SS-EN 1090-1.

En konstruktör som utför dimensionering på uppdrag av en tillverkare ska ingå som en del av tillverkarens FPC.

Hur berör detta Saferoad Smekab?

Saferoad Smekab AB är certifierad enligt SS-EN 1090-1. Certifieringen omfattar dimensionering och tillverkning av bärverksdelar och byggsatser av stål i EXC1 och EXC2 mot kraven i SS-EN 1090-2.

Vad är då bärverksdelar och byggsatser i stål? Regelverket är otydligt men alla bärande komponenter tillverkade av stål i en byggnad omfattas. Med byggnad antas att det är en konstruktion där människor kan vistas i eller på och som utsätts för belastning, vind- och snölast. Ett haveri kan få allvarliga konsekvenser för personer i, på eller kring byggnaden.

Diskussioner pågår mellan medlemsstaterna om gränsdragningar, men produkter som t.ex. cykelställ, räcken och grindar som inte är bärande omfattas inte av SS-EN 1090-1.

I och med att SS-EN 1090 är så komplett och ställer krav hela vägen från produktutveckling, leverantörer och genom hela produktionskedjan så har systemet börjat användas även utanför tänkt område (byggnader). Regelverket ska användas som en form av kvalitetssäkring, t.ex. kan en kund fråga på produkter (t.ex. cykelställ) som är utvecklade och producerade i enlighet med SS-EN 1090. Produkten ska inte CE-märkas eftersom det inte finns någon harmoniserad europainorm att certifiera mot (som talar om vad ett cykelställ ska klara av) men den kan naturligtvis produceras enligt de kraven som finns i SS-EN 1090.

Saferoad Smekabs produkter som måste certifieras och CE-märkas

I dagsläget har Saferoad Smekab produkter som omfattas av regelverket i vårt standardsortiment och även inom legoverksamhet till byggindustrin.

De produkter som omfattas av regelverket är cykeltak, cykelgarage och väderskydd. Även för de produkter där vi inte äger produkträttigheten, ställer vi samma krav på våra leverantörer av de produkter som faller under dessa krav. Då är det tillverkaren som är ansvarig för att certifiera och CE-märka produkten.

Vad kan Saferoad Smekab erbjuda?

Saferoad Smekab är certifierade enligt SS-EN 1090-1. Certifikatet omfattar dimensionering och tillverkning av bärverksdelar och byggsatser av stål i EXC1 och EXC2 enligt SS-EN 1090-2.

Saferoad Smekab kan åta sig projekt som innefattar utveckling/konstruktion samt produktion av produkter enligt, eller i enlighet med, SS-EN 1090. Finns det en harmoniserad Europastandard kan vi även CE-märka produkten.

Sortiment:

1. Saferoad Smekab utvecklar, producerar och säljer produkter som omfattas av detta regelverk, d.v.s. byggnader. M.a.o. så utvecklar vi egna cykeltak, cykelgarage, väerskydd etc.
2. Saferoad Smekab kan, tillsammans med intressenter, hjälpa till med utvecklingsprojekt enligt, eller i enlighet med, kraven i SS-EN 1090. Gäller det bärande detaljer i en byggnad så **skall** regelverket följas och produkterna ska CE-märkas. Gäller det produkter utanför denna standard så kan vi utföra processerna i enlighet med SS-EN 1090. Ett exempel på det senare är soffor som Saferoad Smekab tillverkade till Citybanan där kunden begärde att produkten producerades **i enlighet** med SS-EN 1090 trots att soffor inte formellt omfattas av regelverket.
3. Saferoad Smekab kan arbeta fram prestandadeklarationer för produkter där vi har produktägandet och sedan CE-märka produkterna mot denna.

Övrig tillverkningsverksamhet:

Inom Saferoad Smekabs övriga tillverkningsverksamhet, med kunder inom bygg-, fordons- och vindkraftverksindustrin, kan vi på kunds uppdrag producera produkter enligt, alternativt i enlighet med, SS-EN 1090-2 med kraven i EXC1 och EXC2.